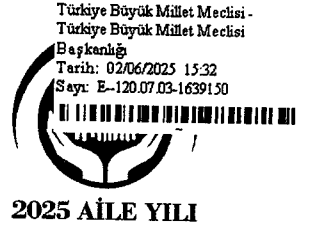

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-16236962

Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 11.11.2024 tarihli ve 1527904 sayılı yazınız.
b) 25.12.2024 tarihli ve 1553950 sayılı yazınız.
c) 27.12.2024 tarihli ve 1555877 sayılı yazınız.

7/18957 GK 42
7/20686 GK 71
7/20934 } GK 75
7/20935 }
7/20936 }

İlgi yazılar ekinde alınan Manisa Milletvekili Sayın Selma Aliye KAVAF tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/18957, 7/20686, 7/20934, 7/20935 ve 7/20936 Esas Numaralı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazılarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

- 1 - 7/18957 Cevap Metni (7 Sayfa)
2 - 7/20686 Cevap Metni (5 Sayfa)
3 - 7/20934 Cevap Metni (2 Sayfa)
4 - 7/20935 Cevap Metni (1 Sayfa)
5 - 7/20936 Cevap Metni (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: BA2FAA35-A884-42AC-BA91-A2D55577A07D

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Samiye BULUN
Çocuk Gelişimcisi
Telefon No:(312) 705 58 09

Manisa Milletvekili Sayın **Selma Aliye KAVAF**'a Ait 7/20686 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Kadına yönelik şiddet vakalarında riskin doğru tespiti ve etkili bir biçimde yönetilmesi önemlidir. Bu kapsamda kolluk birimleri tarafından doldurulan Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddet Olayları Kayıt ve Risk Değerlendirme Formu (AİŞF) bünyesindeki risk değerlendirme bileşeni ile belirlenen risk düzeyine uygun sosyal hizmet müdahalesi planlamasını gerçekleştirmek üzere yol haritası niteliğinde risk yönetim planlarını içeren müdahale planları hazırlanmıştır.

Bu bağlamda, Bakanlığımız tarafından kadın hizmet birimlerince sunulan hizmetlerin uygulanabilir, ölçülebilir, izlenebilir ve sürdürülebilir bir şekilde yapılandırılarak hizmet niteliğinin artırılması amacı ile hazırlanan “ŞÖNİM Hizmet Standartları Rehberi” kapsamında ŞÖNİM’e şiddet mağdurlarının risk düzeyinin dikkate alınarak risk yönetiminin gerçekleştirilmesini sağlayacak iş ve işlemleri tanımlamak üzere Risk Analiz ve Yönetim İşlemleri Yönergesi bulunmaktadır.

Risk analiz ve yönetim çalışmaları vasıtasıyla, vaka yönetimi yaklaşımıyla doğru tespit- etkin müdahale-nitelikli hizmet zincirinin güçlendirilmesine yönelik önemli bir adım atılmıştır.

2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile oluşturulan ve her yıl düzenli olarak toplanan Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi, 2023/16 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile **Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu** olarak yeniden teşekkül ettirilmiştir. Koordinasyon Kurulu ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversitelerin kadın ve/veya aile araştırma merkezleri ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımı ile birlikte Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı başkanlığında yılda en az bir kez toplanmaktadır.

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu’nun 18. toplantısı 04 Şubat 2025 tarihinde Bakanımız Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ başkanlığında Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ ile Diyanet İşleri Başkanı Sayın Ali ERBAŞ’ın teşrifleri ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları, üniversitelerin kadın ve/veya aile araştırma merkezleri, sivil toplum kuruluşları temsilcilerinden oluşan geniş bir katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Yerel düzeyde ise Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri Hakkında Yönetmeliğin 8’inci maddesi uyarınca sunulan hizmetlerin etkin bir şekilde yürütülmesiyle uygulamadaki sorunların giderilmesini sağlamak üzere, vali veya görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve meslek örgütlerinin temsilcilerinin katılımıyla **Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonu** en az altı ayda bir toplanmaktadır.

Komisyon üyeleri anılan Yönetmeliğin 9’uncu maddesinde sayılmakta olup mevzuatta düzenlenen komisyon üyeleriyle konuya ilişkin çalışmaları olan STK’lar ve akademisyenler toplantılara davet edilebilmektedir.

Ayrıca, ihtiyaca göre Cumhuriyet Başsavcılığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları, üniversite ve STK temsilcileri de toplantılara davet edilebilmektedir. Komisyonun görevleri ise şu şekildedir;

- ŞÖNİM ve diğer kurum ve kuruluşlar tarafından Kanun kapsamında verilen hizmetlerin koordinasyonunu sağlamak.
- İldeki şiddet alanında çalışan tüm kurumlar tarafından toplanan verileri değerlendirerek, ilde şiddetin önlenmesine yönelik çalışmalarda bulunmak.

- Uygulamadan kaynaklanan sorunların giderilmesi ve müdahalenin etkinliğinin artırılmasına yönelik önerilerde bulunmak.
- ŞÖNİM ve diğer kurumlar tarafından geliştirilen çözüm önerilerini değerlendirmek.
- Komisyon tarafından gerçekleştirilen çalışmalar ile alınan kararları izlemek ve bunların takibini yapmak.

Diğer taraftan, Bakanlığımız ülkemizdeki tüm çocukların korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, çocukların ve gençlerin sağlıklı gelişimini temin etmek ve tüm risklere (ihmal, istismar, taciz, şiddet vb.) karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalar çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütülmektedir.

Bakanlığımızca çocuğa yönelik her türlü istismarla etkin mücadele edilmektedir. Hiçbir çocuğun istismara uğramaması için çalışmalarımız devam etmektedir. Çocuğun mağduriyeti ile ilgili Bakanlığımıza intikal eden herhangi bir bilgi veya ihbar anında değerlendirilmekte, çocuk ve ailesi hakkında derhal sosyal inceleme yapılmaktadır.

Yapılan inceleme sonucu çocuk ve aile, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında ihtiyaç duyduğu koruyucu ve destekleyici tedbirler (*eğitim, sağlık, danışmanlık, bakım ve barınma tedbirleri*) çerçevesinde desteklenmektedir.

Adli süreç yakından takip edilmekte ve davaya müdahil olunmaktadır.

“2023–2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı”nda yer alan “Çocuk Dostu Adalet Stratejik Amacı” altında 1 ve “Aileye ve Çocuğa Yönelik Koruma ve Destek Hizmetleri Stratejik Amacı” altında toplam 3 alt faaliyet ile çocukların her türlü ihmal ve istismardan korunmasına yönelik çalışmalar koordine edilmektedir.

Eylem planında yer verilen faaliyetler kurumlar arası iş birliği ile yürütülmektedir.

Bakanlığımızca çocukların ihmal ve istismardan korunmasına yönelik hizmetler;

- Koruyucu ve önleyici hizmetler,
- İkincil örselenmeyi önlemeye yönelik hizmetler,
- Müdahale ve rehabilitasyon hizmetlerini kapsamaktadır.

Koruyucu ve önleyici hizmetler bağlamında yapılan çalışmalar;

- Bakanlığımızca her ilde **Çocuklar Güvende Ekipleri** oluşturulmuş ve ekipler aracılığıyla risk altındaki çocuklara yönelik tespit, yönlendirme ve izleme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Çocuklar Güvende Ekipleri aracılığıyla farklı risk gruplarındaki çocukları korumaya yönelik tespit ve müdahale çalışmalarının yanı sıra izleme faaliyetlerini yürütmektedir. Yapılan alan taramaları neticesinde çocuk ve ailenin uygun sosyal hizmet modeline veya destek ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır.
- Ailelerde çocuk ile ilgili farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânları sunmak amacıyla **“Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi”** uygulamaya konmuştur. Proje kapsamında SED Hizmetinden yararlanan çocuklar için akademik, sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler düzenlenmektedir.
- 0-6 yaş aralığındaki çocukların bilişim teknolojileriyle uygun şekilde tanıştırılması ve dijital risklerden korunması amacıyla Bakanlığımızdan açılış izni alan özel kreş ve gündüz bakımevinden hizmet alan ebeveynler ile kreş ve gündüz bakımevi çalışanlarına

“Bilişim Teknolojileri ve İnternetin Bilinçli Kullanımı” başlıklı farkındalık eğitimleri verilmektedir.

- Ebeveynlerin gerçek oyun ve oyuncakların önemi konusunda farkındalıklarının artırılması ile oyun seçiminde ebeveynlere rehberlik sağlanması; kitapların çocukların gelişimi için önemi konusunda farkındalık sağlanması, oyunla ve kitapla doğru ve etkili zaman geçirilmesi teşvik edilerek dijital bağımlılığa karşı da koruyucu bir faktör oluşturulması amacıyla **Oyuncak ve Kitap Seçiminde Ebeveyn Rehberi** hazırlanmış ve Bakanlığımız internet sitesinde yayınlanmıştır.
- Çocukların dijital ortamlar üzerinden karşılaşılabilecekleri risklerin tespit edilmesi ve önleyici çalışmalar yapılması amacıyla Bakanlığımız bünyesinde **“Sosyal Medya Çalışma Grubu”** oluşturulmuştur. Sosyal Medya Çalışma Grubu; çocukların gelişimlerini olumsuz yönde etkileyecek ve çocukların ihmal, istismara maruz kalabileceği internet ortamında yer alan içeriklere paydaş kurumlar olan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Emniyet Genel Müdürlüğü Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ile iş birliği içerisinde müdahale etmektedir. Çalışma grubu, aynı zamanda sorunun yaşandığı ildeki İl Müdürlükleri ile irtibat kurarak mağdur çocuklara ve ailelerine sosyal ve psikolojik destek verilmesini de sağlamaktadır.
- Çocukları, ebeveynleri, çocuk alanında ya da çocuklarla çalışanları ve toplumu bilgilendirmek, bahsi geçen gruplarla iletişim kurulmasını ve farkındalık kazanımını sağlamak amacıyla **Çocuk İçin Dost Uygulamalar (DUY)** isimli bir internet sitesi oluşturulmuştur. DUY internet sitesi ile çocukların sağlıklı gelişimlerini destekleyici içerikler üretilip paylaşılması sağlanmakta; yazılı, görsel, işitsel ve dijital yayınlarda yer alan ve çocuklar açısından zararlı olabilecek içeriklerin Bakanlığımız bünyesinde oluşturulan platformlara (*duy.aile.gov.tr*’ye ve *0530 918 11 17 numaralı ihbar hattına WhatsApp ve Bip üzerinden yapılacak ihbarlar*) bildirilmesi, uzmanlarca incelenmesi ve bahse konu uygunsuz içeriklere ilişkin gerekli çalışmanın yapılabilmesi amaçlanmaktadır.
- 0-18 yaş grubu çocukların gelişimini olumsuz yönde etkileyecek içerikteki kitaplardan korunması ve ailelere **uygun içerikli kitap seçimi** konusunda rehberlik edilmesi amacıyla, çocuklara yönelik basılı eserler içerik yönünden incelenmekte ve uygun içerikli kitap listesi oluşturulmaktadır. Oluşturulan liste Bakanlığımızın resmi internet sayfasında yayınlanmaktadır.
- 11. ve 12. Kalkınma Planı ile 2022, 2023 ve 2024 Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında yer alan *“Erken çocukluk döneminden başlamak üzere çocuklara ihmal, istismar ve şiddet konularında farkındalık eğitimleri verilecek, çocukların yaşam becerileri güçlendirilecektir.”* tedbiri doğrultusunda Genel Müdürlüğümüz tarafından 0-18 yaş aralığındaki çocukların ihmal, istismar ve şiddetten korunması, iyilik hallerinin artırılması, sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla **“Çocukların Yaşam Becerilerinin Güçlendirilmesi ve Geliştirilmesine Yönelik Farkındalık Eğitim Programı”** hazırlanmaktadır. Eğitim programının ilk aşaması olarak 0-6 yaş aralığındaki çocukların ebeveyn/bakım verenlerine yönelik modüller tamamlanmıştır. Program; *“İhmal ve İstismarın Önlenmesi-Ebeveyn İçin Temel Bilgiler”, “Ebeveynlik”, “Gelişim”, “Duyarlı Bakım”, “Pozitif Disiplin”, “Günlük Rutinler”, Dijital*

Ebeveynlik”, “Etkileşimli Rutinler: Oyun Oynama ve Kitap Okuma” başlıklı modüllerden oluşmaktadır. Programın 7-18 yaş grubu çocuklara ve ebeveynlerine yönelik modüllerinin geliştirilmesine ilişkin çalışmalar başlatılmış olup ilgili modüllerde ihmal ve istismarın önlenmesi, bağımlılık ve önlenmesi, akran zorbalığı, iletişim vb. konular da programa dahil edilecektir.

- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında her ilde Vali başkanlığında **Çocuk Koruma İl Koordinasyonları** periyodik olarak toplanarak çocukları bekleyen riskler ve bu risklerin önlenmesine ilişkin tedbirler konusunda çalışmalar yürütmektedir.

İkincil örselenmelerinin önlenmesine yönelik yürütülen çalışmalar kapsamında;

- Çocukların ikincil örselenmesini engellemek için **değerlendirme çerçeve rehberi** oluşturulmuş ve yaygınlaştırma eğitimleri verilmiştir.
- İstismara uğrayan ya da uğradığı düşünülen çocukların ikincil örselenmeleri önlemek amacıyla adli görüşmeleri ile adli ve psikiyatrik muayenelerinin yapıldığı, sosyal gereksinimlerinin karşılandığı Sağlık Bakanlığına bağlı **Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM)** kurulmuştur. Çocuk İzlem Merkezlerinde Bakanlığımızda görevli sosyal çalışma görevlisi görevlendirilmiştir.
- Çocuk ağır ceza mahkemesi, çocuk mahkemesi, Cumhuriyet başsavcılığı çocuk bürosu ve adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerinin Adalet Bakanlığı çatısı altında bir arada yapılandırılması suretiyle **Çocuk Adalet Merkezi (ÇAM)** kurulmuştur. Bahse konu merkez ile çocuklara yönelik tüm adli işlemlerin bu merkezde çocuk dostu usuller uygulanarak yerine getirilmesi amaçlanmaktadır.

Müdahale ve Rehabilitasyon hizmetlerine yönelik yürütülen çalışmalar kapsamında;

Mağduriyeti sebebiyle bakım tedbiri kararı verilen çocuklarımıza korunma, bakım ve psikososyal destek hizmeti vermek üzere Çocuk Evleri Sitelerimiz ihtisaslaştırılmıştır.

İhtisas kuruluşlar çocukların temel gereksinimlerini karşılamak; fiziksel, duygusal, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını belirleyerek gerekli müdahaleleri gerçekleştirmek, uygun ise aile ve yakın çevrelerine dönmelerini veya diğer sosyal hizmet modellerine hazır hale gelmelerini sağlamak üzere hizmet vermektedir.

İhtisas kuruluşlarında koruma ve bakım altında bulunan çocuklar ve aileleri psikososyal destek programına dâhil edilmektedir. Anka Çocuk Destek Programı ile çocukların bireysel farklılıkları ve ihtiyaçları dikkate alınarak olumsuz yaşam deneyimlerinden kaynaklanan travmanın en aza indirilmesi, olumlu tutum ve davranış değişikliği oluşturulması hedeflenmektedir.

Çok yönlü yaklaşım ve müdahaleyi amaçlayan Anka Çocuk Destek Programı; *Bireysel İhtiyaç ve Risk Değerlendirme Formu (BİRDEF), Destekleyici Ortam Bileşenleri, Grup Çalışmaları, Bireysel Danışmanlık, Aile Çalışmaları, Destekleyici Personel İçin Yaklaşım İlkeleri, Krize Müdahalede Kurumsal Yaklaşım* bileşenlerinden oluşmaktadır.

- *Bireysel danışmanlık* çalışmalarında; evden kaçma, kendine zarar verme davranışı, intihar, istismar mağduru, kriz yönetimi, krize müdahale ve travma modülleri uygulanmaktadır.
- *Grup çalışmaları* ise kişisel gelişim, sağlıklı yaşam, duygusal düzenleme, kişilik gelişimi ve bağımlılık olmak üzere 5 bölüm ve 78 oturumdan oluşmaktadır. Her bir oturumun 45dk sürmektedir. Kişilik gelişimi ve sağlıklı yaşam modülleri tüm çocuklara

uygulanırken, suça sürüklenme, istismar mağduru olma, madde bağımlılığı, öfke kontrolü, dürtü bozukluğu vb. durumlara göre uygulanan modüller çocukların bireysel farklılıkları ve ihtiyaçları dikkate alınarak uygulanmaktadır.

- *Aile ile çalışmada* öncelikle ailenin çocuğun güvenliğini tehlikeye atacak bir eylemde bulunma riski bulunup bulunmadığı değerlendirilmektedir. Çocuğun ailesi ile görüşme yapılmasına engel bir durum olmaması halinde ailenin de katılımı sağlanarak sözleşme yapılmaktadır. Rehabilitasyon süreci boyunca çocukla yürütülen çalışmaların yanı sıra çocukların ebeveynleri ya da bakım verenleri ile de mesleki görüşmeler ve yönlendirmeler yapılmaktadır. Program kapsamında; ailelere, çocuk aile ilişkisinin güçlendirilmesi, etkin ebeveynlik becerileri, suça sürüklenen, madde bağımlısı ve istismar mağduru çocuğa yaklaşım konularında bireysel danışmanlık yapılmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımız hizmetlerinin bölgesel düzeyde veriye dayalı olarak planlanabilmesi ve risklerin önceden tespit edilerek koruyucu ve önleyici hizmet modellerinin etkinleştirilmesi amacıyla başlatılmış olan risk haritası çalışmaları devam etmektedir.